

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Open Beerdam

4 december 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport Open
Beerdam / [Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht :
Commissie voor de Milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-453-8

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Maasvlakte / Open Beerdam /
binnenscheepvaart ; Rotterdam.

Aan de Minister van Verkeer en
Waterstaat,
d.t.v. de Directeur-Generaal van de
Rijkswaterstaat, Ir. G. Blom,
Postbus 20906
2500 EX DEN HAAG

uw kenmerk
HW/AK 130487

uw brief
25 augustus 1992

ons kenmerk
1762-92/Sf/sb/414-77

onderwerp
milieueffectrapportage
Open Beerdam

Utrecht,
7 december 1992

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie) in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het maken van een vrije scheepvaartverbinding van het Hartelkanaal naar het Beerkanaal.

Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

Met het uitbrengen van dit toetsingsadvies hoopt de Commissie een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit.

Hoogachtend,

dr. J.T. de Smidt
voorzitter werkgroep m.e.r.
Open Beerdam

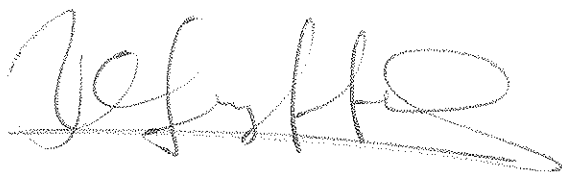
Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Open Beerdam

Advies op grond van artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de
inhoud van de tracénota/het milieu-effectrapport Open Beerdam,

uitgebracht aan de Minister van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de
milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Open Beerdam

de secretaris

ir. R.I. Seijffers

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 4 december 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN DE TOETSING	2
2.1 Samenvattende beoordeling	2
2.1.1 Consequenties voor de natuur en het landschap langs de Oude Maas	2
2.1.2 Veiligheidsaspecten	3
2.1.3 Evaluatie achteraf/monitoring	3
3. NADERE OPMERKINGEN	5

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 21 augustus 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Openbare bekendmaking in de Staatscourant nr. 173 d.d. 8 september 1992.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

De minister van Verkeer en Waterstaat is voornemens het tracé van de vaarweg door de Beerdam vast te stellen.

Daartoe is onder de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam een milieu-effectrapport (MER) opgesteld als onderdeel van een projectnota.

De regeling inzake milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) is van toepassing. De belangrijkste projectgegevens zijn opgenomen in bijlage 3 van dit advies. Bijlage 2 bevat de tekst van de openbare bekendmaking.

Per brief van 21 augustus 1992 (zie bijlage 1) heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het MER. Bij de opstelling van het advies heeft de Commissie de inhoudelijke aandachtspunten wat betreft het milieu uit de via het bevoegd gezag ontvangen schriftelijke reacties mede in beschouwing genomen. Een lijst van deze reacties is opgenomen in bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN VAN DE TOETSING

2.1 Samenvattende beoordeling

Het MER en de onderliggende achtergronddocumenten bevatten te zamen veel nuttige informatie en zijn goed leesbaar geschreven. Ook de samenvatting is van gedegen kwaliteit.

Alle beschikbare documenten te zamen geven een overzichtelijk beeld van de mogelijke oplossingen en mogelijke gevolgen voor het milieu daarvan.

De uitwerking van de behandelde onderwerpen en aspecten in het MER heeft grotendeels volgens de vastgestelde richtlijnen plaats gevonden.

Er is niet geconstateerd, dat het MER in technische zin onjuistheden zou bevatten, die moeten worden bijgesteld.

De Commissie acht het MER van goede kwaliteit. Het is goed bruikbaar voor de besluitvorming, zij het dat wel een aantal (milieu-)onderwerpen nog nadere aandacht behoeven bij de besluitvorming, zonder dat dit tot aanvulling van het voorliggende MER hoeft te leiden.

Het betreft de volgende onderwerpen:

- Consequenties voor de in te stellen natuurbeschermingsgebieden langs de Oude Maas, zoals de gevolgen voor de oeverzones in de (natuur-)gebieden langs de Oude Maas als gevolg van de te verwachten toename van de intensiteit van de scheepvaart na opening van de Beerdam (zie 2.1.1.).
- Veiligheidsaspecten (zie 2.1.2.).
- Evaluatie achteraf, vanwege leemten in kennis, onbetrouwbare voorspellingen en onzekerheden (zie 2.1.3.).

2.1.1 Consequenties voor de natuur en het landschap langs de Oude Maas

In het MER worden de natuur en het landschap van de gebieden langs de Oude Maas beschreven. Ook wordt vermeld, dat er volgens de huidige plannen gebieden onder de Natuurbeschermingswet zullen worden geplaatst. Het MER geeft niet aan of en in welke mate de mogelijke veranderingen, die ten gevolge van het openen van de Beerdam in het gebied van de Oude Maas kunnen optreden, deze plannen kunnen beïnvloeden. Het is van belang alsnog aan te geven of deze invloeden tot aanwijzing van dezelfde gebieden dan wel meer of minder gebieden aanleiding kan geven en wat de invloed op de betreffende kwaliteiten van deze deelgebieden kan zijn (in het bijzonder bij kribben), zoals door de verwachte meer intensieve (beroeps)scheepvaart (waaronder zesbaksduwvaart).

2.1.2 Veiligheidsaspecten

Er wordt veel aandacht besteed aan de nieuwe stroomsnelheden, omdat deze van belang zijn voor de scheepvaart en de veiligheid daarvan. Ten aanzien van de veiligheid is in de richtlijnen (pag. 13) gevraagd de effecten van mogelijke ongevallen aan te geven. Dit klemmt vooral op die plaatsen waar door de opening van de Beerdam kritische stroomsnelheden voor de binnenvaart worden benaderd en ter plaatse van kwetsbare (kunst-)werken dan wel aansluitingen van havens op het Hartelkanaal en het Beerkanaal en op de vaarwegen zelf.

De maatregelen om deze risico's te beperken zijn niet vermeld. In het MER wordt gesproken van veiligheidsbevorderende maatregelen op het Hartelkanaal. Deze worden echter niet aangegeven.

De verwachte risico-contouren voor de nieuwe situatie worden door de Commissie van belang geacht. Deze dienen na realisatie van de doorsteek periodiek (zeg om de 5 jaar) te worden getoetst en eventueel bijgesteld.

2.1.3 Evaluatie achteraf/monitoring

Het MER bevat nog geen concept voor een evaluatieprogramma, zodat de strekking daarvan nog niet duidelijk is in deze fase van openbare beoordeling. Bij de vaststelling van het besluit dient - gelet op artikel 41 am van de Wabm - een evaluatieprogramma te worden vastgesteld. Aandachtspunten bij dat evaluatieprogramma, dat eventueel kan aansluiten op bestaande monitoringprogramma's, zijn naar het oordeel van de Commissie in ieder geval:

- De voorspellingen omtrent de morfologische veranderingen (sedimentatie/erosie) zijn vrij onbetrouwbaar (factor 2 of meer). De Commissie acht het verkrijgen van een beter inzicht in de mate van nauwkeurigheid van de berekeningen, bijvoorbeeld met een risico-analyse, het overwegen waard. Ook de voorspellingen van het optreden van verontreinigde sedimenten (plaatsen, karakters, hoeveelheden) die moeten worden gebaggerd om onderhoudsredenen zijn vaag. Monitoring van de optredende erosie/(slib)sedimentatie en registratie van de bestemming van het slib is geboden aangezien dit in het beschouwde studiegebied van belang is.
- De uitkomsten (waterstanden en stromingen) van de berekeningen van optredende seiches vertonen onzekerheden. De voorgenomen verificatie van verschillen in uitkomsten van de Pharos- en Waqua-modellen is van belang. Nadere studies welke kunnen leiden tot beter inzicht in de onnauwkeurigheden zijn wenselijk.
- Monitoring van de invloed van de voorgenomen activiteit op de samenstelling van de macrofauna (bodemdieren, zoals driehoeksmosselen) die tevens een voedselbron zijn voor fouragerende (overwinterende) watervogels, zoals de soorten die onder de vogelrichtlijn (boven 1% grens) vallen (brilduiker e.d.).

- Het verheugt de Commissie dat bereidheid is gebleken om mogelijke natuurcompenserende maatregelen te onderzoeken. Het is niet te verwachten, dat de voorgenomen activiteit gevolgen heeft voor het milieu die om compensatie vragen. Niettemin wil de Commissie de aandacht vestigen op mogelijkheden voor het stimuleren van natuurontwikkeling. Mogelijkheden daartoe kunnen bestaan uit het lokaal toepassen van vrijkomend zand voor natuurontwikkeling. Een geheel andere mogelijkheid zou kunnen bestaan uit het vrijkomen van bestedingsruimte dankzij de aanwezigheid van ophoogzand. Daartoe zouden ruimere mogelijkheden kunnen worden geschapen, in samenhang met vele andere projecten in het gebied, om in de toekomst stimulerende maatregelen te treffen voor natuurontwikkeling.
- Monitoring van de groei van de vaarbewegingen van binnenvaartschepen, met name op de Oude Maas, en de milieugevolgen daarvan.
- Monitoring van de invloeden door verzilting op de waterhuishouding (gebruiksfuncties). Zo nodig zouden bij de besluitvorming reeds nadere maatregelen kunnen worden voorgeschreven in het geval van tegenvallende resultaten.

3.

NADERE OPMERKINGEN

- In het gebied van de Oude Maas neemt het getijddebiet (en de -amplitude) toe en zal eveneens de erosie van de oeverzones kunnen toenemen door meer scheepvaart (meer golfslag), met mogelijke milieugevolgen vandien. In de evenwichtstoestand, na verdieping door deze erosie, zal enige invloed op de zoutindringing kunnen plaatsvinden. Dat beïnvloedt weer de sedimentatie/erosie. De huidige kennis is nog te gering om uitspraken met een behoorlijke nauwkeurigheid te doen. De feitelijke erosie/sedimentatie zal in het kader van de evaluatie achteraf moeten worden gemeten/gemonitord (zie ook 2.1.3.). Voor de voorspelde sedimentatie in het Hartelkanaal geldt hetzelfde. De schattingen van de wijzigingen in de morfologie hebben een onnauwkeurigheid van een factor 2 of meer. Het blijft de vraag of in de praktijk de sedimentatie in het Hartelkanaal zal blijken te zijn toegenomen.
- Er is een schatting gemaakt van de ligging van de zogenoemde 10^{-6} risicocontour. Omdat de basisgegevens daarvoor niet zijn gegeven, is de juistheid van de ligging van deze contour niet te beoordelen. Er wordt wel verwezen naar vergelijkbare studies in het Rotterdamse havengebied. De betreffende literatuurbronnen worden echter niet genoemd.
- In het MER (pag. 97) wordt gesteld, dat over de macrofauna geen gegevens bekend zijn. Daaruit mag niet de conclusie worden getrokken dat dat zou betekenen, dat er geen veranderingen in de faunasamenstelling te verwachten zijn, dit gelet op (voedsel) relaties tussen macrofauna, vissen en vogels. Het komt de Commissie dan ook verstandig voor de bestaande situatie ter zake van soorten uit de macrofauna die indicerende betekenis hebben voor de (water) milieukwaliteit of van betekenis zijn voor bijvoorbeeld fouragerende (overwinterende) watervogels als voedselbron nader vast te leggen ("baseline monitoring"). Daarbij dienen de te verwachten ontwikkelingen, zoals het op termijn schoner worden van de wateren door verbetering van de kwaliteit van het aangevoerde water (bijvoorbeeld na sanering van Rijn en Maas), te worden betrokken. Eerst dan kan worden bepaald of de (voorgenomen) activiteit wel of geen nadelige milieugevolgen heeft veroorzaakt op dit punt.
- Voor een aantal buitendijkse industrieterreinen zal door de uitvoering van de voorgenomen activiteit een verhoogde overstromingsfrequentie optreden. Door aanvullende beschermingswerken kunnen de overstromingskansen worden verkleind tot het huidige niveau. De milieu-effecten van overstroming van deze buitendijkse industrieterreinen zijn buiten beschouwing gebleven. Het ziet er naar uit, dat er voor alle buitendijkse industriegebieden in Nederland weinig informatie over dit onderwerp aanwezig is. De Commissie adviseert na te gaan of hier daadwerkelijk sprake is van een leemte in de kennis en geeft een nader onderzoek over dit onderwerp in overweging.

- Aanvullende aandachtspunten uit de inspraak, die de Commissie van belang acht, zijn:

- De zoetwatervoorziening (voor de tuinbouwgebieden in Delfland) en de waterkwaliteit (zoutgehalte) van het Brielse Meer.
- De zoutconcentratie in het Hartelkanaal, de Hartelhaven en de Dintelhaven in verband met de aantasting van proces-, sproei-, koel- en bluswaterfaciliteiten en de mogelijke milieugevolgen daarvan.
- Het tijdelijk onder water komen bij hoogwater van havenkade-installaties en opslagterreinen van kolen, ertsen e.d., dit in verband met ondermeer de risico's voor verontreiniging van het oppervlaktewater.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over de
inhoud van het milieu-effectrapport
Open Beerdam

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 21 augustus 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Hoofddirectie van de Waterstaat

Aan
De Commissie voor de
Milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	26 AUG. 1992
nummer :	2641-92
dossier :	414-50
kopie naar	SJ

Contactpersoon
ir. P. Huisman
Datum
21 augustus 1992
Oms kenmerk
HW/AK 130487
Onderwerp
Tracénota MER Open Beerdam

Doorkiesnummer
070-374.4113
Bijlage(n)
VERZ 25 AUG. 1992
Uw kenmerk

Geachte Commissie,

Hierdoor bevestig ik dat de brief van de Gemeente Rotterdam en de Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland met de tracénota MER Open Beerdam op 6 augustus 1992 bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat is binnengekomen.

Voorts deel ik u mede dat naar mijn oordeel deze tracénota MER aan de door mij op 17 juni 1992 vastgestelde richtlijnen voldoet en derhalve ontvankelijk is.

Ik verzoek u voor 15 december 1992 uw advies over het MER te willen uitbrengen.

Naar mij van de zijde van de initiatiefnemers is meegedeeld, zijn 10 exemplaren van de Tracénota MER u reeds toegezonden.

De Tracénota MER heb ik inmiddels ook de wettelijke adviseurs toegezonden.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
namens deze,
De Directeur-Generaal van de Rijkswaterstaat,

ir. G. Blom

Postadres postbus 20906, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres Koningskade 4

Telefoon 070-3745745
Telefax 070-3744335

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 173 d.d. 8 september 1992

Aankondiging

Inspraak

Tracénota Europoortkering

Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam

De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft de Raad van de Waterstaat verzocht advies uit te brengen over de door Rijkswaterstaat en de gemeente Rotterdam opgestelde Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam en de Tracénota Europoortkering.

Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam

De verbinding voor de binnenvaart tussen de havens op de Maasvlakte en het achterland kan aanzienlijk worden verbeterd door het oostelijk deel van de Beerdam weg te graven. Hierdoor ontstaat een vrije doorvaartopening tussen het Hartel- en het Beerkanaal. In de Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam is, met varianten en alternatieven die relevant zijn voor eventuele milieu-effecten, beschreven hoe een vrije doorvaartopening tot stand kan komen.

Tracénota Europoortkering

Voorwaarde voor het openmaken van de Beerdam is een beweegbare stormvloedkering in het Hartelkanaal. Deze stormvloedkering maakt deel uit van de Europoortkering. In de Tracénota Europoortkering wordt het tracé van de Europoortkering ten zuiden van Rozenburg en de plaats van de Hartelkering onderzocht. Hiervoor zijn 7 varianten ontworpen. De effecten en kosten daarvan worden in de tracénota in beeld gebracht.

De Raad van de Waterstaat stelt een ieder in de gelegenheid zijn of haar visie op de Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam en/of de Tracénota Europoortkering aan hem kenbaar te maken.

Terinzagelegging

De Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam en de Tracénota Europoortkering liggen met bijlagen vanaf 9 september 1992 t/m 30 november 1992 gedurende de normale openingsuren ter inzage bij:

- de gemeentehuizen van Brielle, Rotterdam, Rozenburg en Westvoorne.
- de (hoofd)vestiging van de openbare bibliotheek in Brielle, Rotterdam, Rozenburg en Oostvoorne.

Informatiebijeenkomst

De Rijkswaterstaat en het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam zullen over beide projecten voorlichting geven op:

17 september 1992 in Restaurant/Congrescentrum Engels (Kriterionzaal),
aanvang 20.00 uur Stationsplein 45, Rotterdam.

Waar moeten de reacties naar toe

Degenen die van de mogelijkheid tot inspraak gebruik willen maken en hun mening over de Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam en/of de Tracénota Europoortkering kenbaar willen maken, moeten dit schriftelijk doen. De reacties dienen uiterlijk 1 november 1992 te worden gericht aan:

Secretariaat Inspraak Europoortkering/Open Beerdam
Kneuterdijk 6
2514 EN Den Haag

Zij die opmerkingen indienen kunnen verzoeken hun persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Inzage ingekomen reacties

De ingekomen reacties zullen vanaf 15 november 1992 gedurende de normale openingsuren ter inzage liggen bij de gemeentehuizen van bovengenoemde gemeenten.

Hoorzitting

Degenen die in hun schriftelijke reactie daarom hebben verzocht, worden in de gelegenheid gesteld hun standpunt toe te (doen) lichten in een openbare hoorzitting. Plaats en datum van de medio november te houden hoorzitting zullen nog nader bekend worden gemaakt.

Verkrijgbaarheid nota's

Een exemplaar van de Tracénota/Milieu-effectrapportage Open Beerdam en/of de Tracénota Europoortkering kan schriftelijk worden aangevraagd bij het Secretariaat Inspraak Europoortkering/Open Beerdam.

Samenvattingen van de nota's zijn (zolang de voorraad strekt) verkrijgbaar bij de bovengenoemde gemeentehuizen, op de voorlichtingsavond en bij de Directie Zuid-Holland van de Rijkswaterstaat (tel. 010-4026734).

Informatie

Voor informatie over de inhoud van de nota's kan contact op worden genomen met de Directie Zuid-Holland van de Rijkswaterstaat, tel. 010-4026734.

Voor vragen over de inspraakprocedure kunt u terecht bij het Secretariaat Inspraak Europoortkering/Open Beerdam, tel. 070-3618719.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemers: De gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat, directie Zuid-Holland

Bevoegd gezag: De Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: Tracévaststelling Open Beerdam volgens de Raad van de Waterstaatprocedure.

Activiteit: Het gaat om het voornemen de toegankelijkheid van de Maasvlakte te verbeteren voor de binnenscheepvaart. Hiertoe zal de Beerdam worden doorgegraven om een scheepvaartverbinding te maken tussen het Hartelkanaal en het Beerkanaal. Ook het creëren van een vrije doorvaartopening ter hoogte van de Rozenburgse sluis leidt tot een verbetering voor de scheepvaart en wordt als variant in deze m.e.r. betrokken.

Stand van zaken: De start van deze m.e.r. is op 8 april 1992 bekend gemaakt in de staatscourant. Tot 10 mei 1992 was een ieder in de gelegenheid opmerkingen of suggesties voor de gewenste inhoud van het MER schriftelijk in te dienen. Hiervan werd geen gebruik gemaakt. De richtlijnen voor het MER zijn vastgesteld op 17 juni 1992, mede op grond van het advies van de Commissie voor de m.e.r., uitgebracht op 9 juni 1992. Schriftelijke reacties op de projectnota annex MER waren mogelijk van 9 september tot en met 1 november 1992. Op 1 december 1992 is een hoorzitting gehouden in Den Haag.

Samenstelling van de werkgroep:

Prof. dr. ir. J.F. Agema

Prof. dr. ir. J.P.Th. Kalkwijk

Mr. C. Lambers

Dr. E.D. de Ruyter van Steveninck (adviseur)

Dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Ir. W.J. Vervetjes

Secretaris van de werkgroep: ir. R.I. Seijffers

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	231092	Rotterdam-Antwerpen Pijpleiding (Nederland) N.V.	Rotterdam	121192
2.	261092	Kuwait Petroleum Europoort B.V.	Rotterdam	121192
3.	211092	Van Ommeren Tank Terminal Europoort BV	Rotterdam	121192
4.	191092	Landbouwschap, gewestelijke raad voor Zuid-Holland	Den Haag	121192
5.	121092	H.J. Edzes	Tinte	121192
6.	051092	Europees Massagoed- Overslag- bedrijf (EMO) B.V.	Rotterdam	121192
7.	230992	Bell Lijn B.V.	Rozenburg	121192
8.	261092	DSM Transport Maatschappij	Beek	121192
9.	151092	Recreatieschap Voorne/Putten/ Rozenburg	Brielle	121192
10.	231092	Ertsoverslagbedrijf Europoort c.v.	Rotterdam	121192
11.	281092	Hoogheemraadschap van Delfland	Delft	121192
12.	271092	Shell Nederland Chemie B.V.	Rotterdam	121192
13.	281092	N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij	Den Haag	121192
14.	281092	Gemeente Rozenburg	Rozenburg	121192

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
15.	291092	Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart	Rotterdam	121192
16.	301092	EZH N.V. Electriciteitsbedrijf Zuid-Holland	Voorburg	121192
17.	291092	Waterschap De Brielse Dijkkring	Brielle	121192
18.	291092	Zuidhollandse Waterschapsbond	Den Haag	121192
19.	291092	Gemeente Rotterdam	Rotterdam	121192
20.	041192	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland	Den Haag	121192
21.	061192	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam en de Beneden-Maas	Rotterdam	121192